

Concept-Jaarplan M50 2023

31 maart 2023

M50 is een uniek groeiend netwerk dat middelgrote gemeenten (30.000 tot 80.000 inwoners) verbindt. Aan het netwerk nemen op dit moment 55 gemeenten, verspreid over heel Nederland, deel. M50 is een warme organisatie die inspireert, kennis deelt en belangen behartigt voor middelgrote gemeenten. Het opkomen voor belangen van de deelnemers doet de M50 op specifieke thema's en (indien de belangen elkaar versterken) in nauwe samenwerking met collega-netwerken. M50 zal daarin altijd de afweging maken in welke mate een samenwerking bijdraagt aan de te behalen doelstelling. Om de specifieke uitdagingen voor M50-gemeenten te blijven behartigen zal de zelfstandige positie van de M50 gewaarborgd blijven. M50 blijft op die manier een lichtvoetig netwerk dat, indien nodig, snel kan schakelen, zowel intern als extern.

Dit Jaarplan M50 2023 beschrijft kort en bondig de ambities van ons netwerk. Op basis van deze ambities, in combinatie met de beschikbare tijd en budget, vloeit een strategisch actieplan voort. Het actieplan is een levendig document dat op basis van ontwikkelingen en actualiteiten kan worden bijgewerkt en aangevuld.

Op 27 maart 2023 zei minister-president Mark Rutte bij een persconferentie met Bondskanselier Scholz het volgende: "Bredere thema's, zoals aanrijtijden van het openbaar vervoer, (...) en dan merk je dat de modellen die we in Nederland hebben om geld te verdelen, weinig rekening houden met dat er ook gebieden zijn waar op een grotere landoppervlakte minder mensen wonen, die nog steeds wel gebruik willen maken van deze belangrijke voorzieningen". Het is voor M50 zaak om het komende jaar invulling te geven aan deze uitspraak van de minister-president en de ambities en knelpunten voor de middelgrote gemeenten in Nederland naar voren te brengen.

Ambitie Netwerkversterking

M50 heeft de ambitie om in 2023 de interne organisatie en het netwerk te professionaliseren, zonder dat dit ten koste gaat van de snelheid van handelen. Immers, de kleine organisatiegraad maakt ons soms kwetsbaar. We werken aan een duidelijke rolverdeling, brengen focus aan en zorgen voor een actueel ledenbestand. Ook verstevigen we het ambtelijk kernteam. Zo blijven wij een krachtig en wendbaar netwerk dat snel op ontwikkelingen kan inspelen, zonder daarbij onze eigen doelstellingen uit het oog te verliezen.

Ambitie Kennispartner

Kennispartner naar buiten

M50 deelt liever kennis vooraf, dan feedback achteraf. Daarom heeft de M50 de ambitie om in 2023 uitdrukkelijker gesprekspartner te zijn aan overlegtafels in Den Haag. Voordat wetgeving naar buiten wordt gebracht ter consultatie, worden kennispartners aan overlegtafels uitgenodigd om vooraf inbreng te geven. M50, of leden uit het netwerk, zitten te weinig aan deze tafels en worden dikwijls pas achteraf bij de consultatie om feedback gevraagd. De mogelijkheid om op basis van de kennis en

kunde uit de M50 vooraf input te geven is dan niet meer mogelijk. Feedback achteraf levert slechts in de marge resultaten. We zetten in op de voorkant.

Kennispartner naar binnen

M50 is ook kennispartner voor deelnemende gemeenten. We versterken de samenwerking met en tussen de pijlers, zodat de interne organisatie, lobby en kennisdeling op elkaar aansluiten en elkaar aanvullen. Hiervoor maken we concrete werkafspraken over de contactlijnen van de pijlervoorzitters bij het DB en faciliteren wij afstemming tussen de pijlervoorzitters en de lobbyist. Inhoudelijk delen we successen, zodat gemeenten niet zelf het wiel hoeven uit te vinden. Hiervoor organiseren de pijlers 2x per jaar een informatieve bijeenkomst waarvoor leden uitgenodigd worden.

Ambitie Ruimte

M50 heeft de ambitie om in 2023 de drempels in de grote ruimtelijke opgave, die in januari 2023 met Hugo de Jonge (minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening) zijn besproken, als prioriteiten uit te werken in samenspraak met de betreffende ministeries. De prioriteiten zijn:

1. Personeelskrapte op de gemeentelijke RO-afdeling,
2. OV-verbindingen en
3. Woningbouwopgave.

Ambitie Sociaal Domein

M50 heeft de ambitie om in 2023 thema's binnen het Sociaal uit te werken en met concrete acties te komen. Het thema Gezonde leefstijl in relatie tot Socio-economische status in dorpen en wijken is een specifiek probleem voor M50-gemeenten, door de schaal. In grote steden manifesteert sociaal-maatschappelijke problematiek zich zichtbaar en op grote schaal. In middelgrote gemeenten vindt dezelfde problematiek plaats, maar wel op kleinere schaal. De problematiek in middelgrote gemeenten verdient dezelfde aandacht en wijkgerichte aanpak, als die in grote steden.

Thema's waar de ambitie voor bestaat om met concrete actiepunten naar buiten te komen zijn Vergrijzing, Samenwerking met de zorgverzekeraar, Transformatieagenda Jeugd, Bestaanszekerheid, Asiel en Integratie, Spoedeisende Hulp en Streekziekenhuizen. Uitwerking van de thema's moet uitwijzen welke het meest specifiek voor M50 zijn en daarmee het meest kansrijk in de externe communicatie.

Ambitie Financiën

M50 heeft de ambitie om in 2023 om met het Rijk af te spreken dat leden meer vrijheid te krijgen om jaarlijks terugkerende incidentele middelen breder in te mogen zetten. Hierdoor worden M50-gemeenten wendbaarder en weerbaarder. Het vertrouwen van het Rijk in middelgrote gemeenten mag gelijk opgaan met de taken die overgeheveld worden. De sterke controle-reflex vanuit het Rijk op de Financiën van M50-gemeenten toont aan dat het vertrouwen bij het Rijk nog moet groeien. M50 heeft de ambitie om de leden zodanig te adviseren dat vanuit de gemeenten geen drempels worden opgeworpen om dat vertrouwen te laten groeien.

Ambitie Public Affairs

M50 heeft de ambitie om in 2023 op bovengenoemde thema's actief te communiceren en te informeren in de richting van bestuurlijk en politiek Den Haag. Een eensgezind geluid met een focus op een beperkt aantal ambities, die specifiek voor M50-gemeenten gelden, zal het M50-geluid sterk maken. Hiertoe wordt een lijst opgesteld en bijgehouden van lobbydoelen en acties. De M50-lobbyist zal als vooruitgeschoven post in Den Haag hierin een actieve rol spelen.

Uitwerking ambitie Public Affairs

Het is zaak actief te blijven lobbyen om de doelen te halen. Hierbij is het een algemeen doel om M50 als gesprekspartner aan overlegtafels in Den Haag te krijgen.

Lobbydoel 1

M50 als gesprekspartner naar Haagse overlegtafels geleiden, bijvoorbeeld MIRT, om op die manier aan de voorkant de kennis en kunde vanuit M50 in te kunnen brengen, in plaats van alleen achteraf feedback te mogen geven.

Naast het algemene lobbydoel heeft M50 specifieke ambities opgedeeld in de pijlers Ruimte, Sociaal, en Financiën. Per ambitie zijn er verschillende lobbydoelen geïdentificeerd.

Voor de ambitie Ruimte ervaart M50 drempels die grotere gemeenten minder of anders ervaren. De lobbydoelstelling bouwt voort op de bijeenkomst met Minister de Jonge waarin deze drempels besproken zijn.

Daarnaast is de stelling dat de meeste middelgrote gemeenten sneller kunnen bouwen dan meer verdichte grote steden. Om te kunnen bouwen moeten middelgrote gemeenten op de voorhand zekerheid hebben over investeringen in het OV richting nieuwe wijken, zodat snel nieuwe aantrekkelijke woongemeenschappen gevormd kunnen worden.

Ook ziet M50 te veel sturing en conflicterende kaders vanuit het Rijk en provincies. Dit is vaak frustrerend en soms funest om snelheid te kunnen maken bij bouwlocaties. Het Rijk stuurt namelijk vooral met geld op grote aantallen en snelheid. De provincie beperkt vervolgens de plancapaciteit en stelt no go-areas in groengebieden vast. Om te voorkomen dat gemeenten een speelbal worden is het noodzakelijk dat Rijk en provincie hierover op één lijn komen.

Lobbydoel 2

In overleg met Minister de Jonge de toegezegde €90 miljoen besteden aan ambtelijke ondersteuning Ruimtelijke Ordening in middelgrote gemeenten.

Lobbydoel 3

De investeringen in OV-verbindingen in verschillende regio's niet alleen baseren op bestaande inwonersaantallen, maar juist door investeringen deze regio's beter bereikbaar te maken.

Lobbydoel 4

Het voordeel dat middelgrote gemeenten makkelijker en sneller kunnen bouwen breder inzetten.

Voor de ambitie Sociaal ziet M50 dat de problemen in middelgrote gemeenten minder gezien worden door Den Haag, dan voor de grotere gemeenten. De problematiek van achterstandswijken is bij de M50-gemeenten hetzelfde als in de grote steden. M50 heeft ook te maken met wijken die

vragen om een brede aanpak om de gezondheid te verbeteren, onder andere door preventie en versterking van de sociale basis.

Lobbydoel 5

Rijksbijdragen voor gezonde en leefbare wijken en dorpen niet alleen laten baseren op aantal inwoners, maar ook op type en de zwaarte van de problematiek.

Voor de ambitie Financiën constateert M50 dat middelgrote gemeenten groot genoeg zijn om de opgaven aan te gaan en klein genoeg zijn om dat nabij bij de burger te organiseren en democratisch te legitimeren. Daarbij zijn financiën weliswaar ondergeschikt aan de inhoudelijke opgaven waar we als M50-gemeenten voor staan, maar wel van groot belang. Doordat de opgaven momenteel veranderen, mede als gevolg van tal van crisissen, moeten gemeenten wendbaar zijn. Middelgrote gemeenten zijn daar bij uitstek toe in staat. Hierbij moet de aanwendsnelheid van middelen omhoog en moeten gemeenten ook financiële weerbaarheid hebben als basis onder die wendbaarheid.

Lobbydoel 6

De wendbaarheid en weerbaarheid van middelgrote gemeenten vergroten, door het gebruik van jaarlijks terugkerende Rijksbijdragen vrij inzetbaar te maken.